Fővárosi Ítélőtábla
1.Pf.20.316/2016/3/II.

A Fővárosi Ítélőtábla a Kelemen, Mészáros, Sándor és Társai Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: dr. Boóc Ádám ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Dr. Rábai Zsolt Ügyvédi Iroda (**cím**, ügyintéző: dr. Rábai Zsolt ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2015. november 20. napján meghozott 11.P.20.538/2015/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a felperes által fizetendő perköltség összegét 127.000 (Százhuszonhétezer) forintra leszállítja. Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 44.450 (Negyvennégyezer-négyszázötven) forint másodfokú perköltséget, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására az államnak 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek korábban a **G.F.** sorban lévő társasházban tulajdonostársak voltak. Felperes a társasházi közös képviselő munkájával összefüggésben kritikát fogalmazott meg, melyet e-mailben valamennyi tulajdonostársnak továbbított. Alperes a levelező szoftver „válasz mindenkinek" parancsát használva az alábbiakat írta:
„Tisztelt felperes neve! Elköltöztünk, ezért kérem véglegesen töröljön a levelezési listáról! A jövőben nem vagyok kíváncsi senkinek a mániákus közösségromboló tevékenységére! Kedves Valamennyi Tulajdonostárs! Családommal együtt mindenkitől barátsággal és jó szívvel búcsúzunk. Minden normálisan gondolkodó volt tulajdonostársamnak továbbra is állok rendelkezésére változatlan e-mail címemen. Barátsággal: alperes neve"

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy alperes a felperes becsülethez, jóhírnévhez fűződő jogát megsértette, valótlan tényeket híresztelt. Valótlanul állította, hogy közösségellenes, holott csak a törvényesség helyreállításáért küzd. Mániákusnak, azaz

elmebetegnek nevezi, amely kijelentés rendkívül sértő, elfogadhatatlan. Alperes azt sugallja, hogy nem tartja a felperest normálisan gondolkodó embernek, ezzel kifejezetten a felperes megalázására törekszik. Kérte kötelezni az alperest, hogy tegyen közzé a társasház hirdető tábláján, valamint minden egyes társasházi tulajdonostársnak tértivevényesen megküldött postai levélben és elektronikus levélben egy nyilatkozatot, amelyben elismeri, hogy jogsértő módon tett közzé a hivatkozott levélben valótlan tényállításokat. Kérte kötelezni az alperest 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére.

Alperes a kereset elutasítását felperes perköltségben marasztalását kérte.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 30.000 forint le nem rótt illetéket. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 266.700 forint perköltséget. A keresetet A Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdés, 2:43. § d) pontja, 2:45. § (1) és (2) bekezdés felhívásával bírálta el.
Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint alperes a sérelmezett sorokban tényállítást nem fogalmazott meg, a jóhírnév megsértésére alkalmas közlést nem tett. Az alperes a felperesről véleményt mondott mániákus, közösségromboló jelzőkkel illette, mely értékítéletnek tekinthető. Az ilyen kijelentés csak akkor vezet személyiségi jogi sérelemhez, ha indokolatlanul bántó, lealacsonyító, becsmérlő. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes maga teremtette meg azt a lehetőséget, hogy a közös képviselővel folytatott levelezést, annak tartalmát és stílusát az általa kiválasztott címzettek megismerhessék. Éppen ezért nem kifogásolható az, hogy arra valamely címzett, ez esetben az alperes válaszában véleményt alkotott, értékítéletet közölt arról, hogy mit gondol a felperes kinyilvánított gondolatairól és ebből következtethető társasházbeli közösséggel kapcsolatos viselkedéséről. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes által használt két minősítő jelző a szabad véleménynyilvánítás határait nem lépte túl, a felperes által használt jelzők, a felperes kifejezésmódja vádaskodó hangneme teremti meg a kommunikációnak azt a stílusát, amely az alperesi jogsértést kizárja. A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, ebben azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a keresetnek adjon helyt, alperest pedig perköltségben marasztalja. Fellebbezésének indoka szerint iratellenes és jogszerűtlen a törvényszék ítéletének indokolása. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványokban a bizonyítékokkal alátámasztott tényeket szándékosan figyelmen kívül hagyta, kifejezetten szubjektív értékítéletre alapítva hozta meg a döntését, ezzel a tisztességes eljáráshoz való alapvető alkotmányos jogát is megsértette. Az alperes valótlan tényállítást tett a felperes tevékenységével kapcsolatban, valótlanul állította, hogy mániákus közösségromboló tevékenységet tanúsít. Tette ezt mindazért, hogy a közösség előtt lejárassa, meghurcolja, ellehetetlenítse a felperest. A „mániákus" és a „közösségromboló" jelzők a másik ember becsületét, emberi méltóságát sértik, mert gyalázkodó, degradáló kijelentéseknek tekinthetők. Érvelése szerint a felperes nem közszereplő, magasabb tűrési kötelezettsége nincsen, az alperes kifejezései pedig nem vélemények,

hanem tényállítások, a felperes társadalmi megbecsülése elvesztését, csökkenését eredményezik. Kifejtette, hogy a **G.** Járásbíróság egy felperes által írt, és a számvizsgáló bizottság elnökével kapcsolatos negatív értékítéletet tartalmazó e-maillel összefüggésben bűnösnek mondta ki rágalmazás vétségében, holott az ügy tárgya kizárólag negatív értékítélet és ennek megfelelő vélemény volt. Az alperes ezt az ítéletet felperes hozzájárulása nélkül csatolta be, ezért ezt bizonyítékként figyelembe venni nem lehet. Az ítélet indokolásában a bizonyítékok köréből ki kellett volna zárni, az ítélet indokolásában erről számot kellett volna adnia az elsőfokú bíróságnak. Az ítélet teljes szövegének becsatolása az információs önrendelkezési jogról és az információs szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvénybe ütközik. Valótlan a törvényszék azon megállapítása, hogy a felperes maga teremtette meg a kommunikáció ilyen módjára a lehetőséget. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a valótlan tartalmú ügyvédi költségekben kizárólag a felperest marasztalta, annak érdekében, hogy a felperesnek további kereset előterjesztésére ne legyen lehetősége, ítéletének indokai az eljáró bíró szubjektivitását támasztják alá.

Alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A fellebbezés per fő tárgya tekintetében alaptalan, perköltséget sérelmező részében alapos.

Az elsőfokú bíróság az érdemi döntéshez szükséges bizonyítást lefolytatta, a peres feleket meghallgatta, majd a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 206. § alapján értékelte, érdemben helytálló a peradatokra alapított döntése is. Olyan lényeges eljárási szabálysértés sem történt, ami a Pp. 252. § (2) bekezdés szerint az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná. Felperes fellebbezési érvelésével összefüggésben a Fővárosi Ítélőtábla az alábbiakra mutat rá.

A Pp. 3. § (3) bekezdés alapján a bíróság a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatja. Amennyiben tájékoztatási kötelezettségének az elsőfokú bíróság nem tett eleget, ezen eljárási szabálysértés önmagában nem szolgálhat alapul az ítélet hatályon kívül helyezéséhez (1/2014.(VI.30.) PK vélemény 5. pont), mert a keresetről további bizonyítás nélkül is érdemi döntés hozható. Öncélúan a bizonyítási teher és a bizonyítás sikertelenségének következményeiről való tájékoztatás teljesítése érdekében az elsőfokú bíróság új eljárásra, újabb határozat meghozatalára nem kötelezhető, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséhez nem vezethet.

A peres iratok részét képezi a **G.** Városi Bíróság **ítélete**. Az elsőfokú bíróság az alperes által csatolt okiratot az ügy ténybeli és jogi megítélése szempontjából - mint szükségtelent - figyelmen kívül hagyta, érdemi döntésének indokairól a Pp. 221. § (1) bekezdésének megfelelően számot adott. Annak ténye, hogy az alperes által csatolt határozat az iratok részét képezi, az elsőfokú eljárást, majd az annak alapján meghozott érdemi határozatot nem teszi jogszabálysértővé, mert az elsőfokú döntés jogi indokai a határozattal nem állnak összefüggésben.

A Ptk. 2:45. § (1) bekezdés szerint a becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezésmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

Alperes elsődleges védekezése szerint a kijelentés általánosságban fogalmaz, értelmezési kérdés, hogy a felperest érinti, vagy sem. Mivel a Ptk. 2:54. § (1) bekezdés szerint a személyiségi jogokat személyesen lehet érvényesíteni, elsődleges volt a perben annak eldöntése, hogy felperes az igényérvényesítéshez szükséges anyagi jogosultsággal rendelkezik-e. Alperes a sérelmezett elektronikus levélben kettős megszólítást alkalmazott, a közlendő első két mondatát felperesnek, további mondatait valamennyi tulajdonostársnak címezte. A közlés tartalma és hangvétele is eltérő. Nyelvtanilag ugyan alperes általánosságban fogalmaz, a levelet olvasó számára azonban a megfogalmazás - különösen az azt megelőző levelezés ismeretében - nem hagy kétséget afelől, hogy a „Tisztelt felperes neve!" megszólítást követő sorokkal érintett személy a felperes.

Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben, hogy a „mániákus" és „közösségromboló" jelző használata tényállításnak nem tekinthető, bizonyítással igazolható objektív jelentéstartalma nincs, az az alperes által a felperes tevékenységével összefüggésben kialakított vélemény, értékítélet.
A véleménynyilvánítás akkor sért személyiségi jogot, ha a vélemény kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, sértő, megalázó, burkoltan valótlan tényállítást fejez ki vagy nyilvánvalóan ellentétes a logika alapvető szabályaival (BH1993. 89., BH2003. 407.). A véleménynyilvánítás védelme és korlátai vonatkozásában az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI.24.) AB határozatának indokolásával egyezően a kialakult bírói gyakorlat az Alaptörvényben garantált szabad véleménynyilvánításhoz való jogot annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. A határozat az Emberi Jogok Európai Bíróságának vonatkozó gyakorlatára utalással kifejti, hogy a szabadság olyan gondolatokat, nézeteket is megillet, amelyek adott esetben sértőek, vagy a társadalom általánosan elfogadott közfelfogásától eltérőek. A véleménynyilvánítási szabadság alapvető célja annak biztosítása, hogy az egyén mások véleményét formálja, saját álláspontjáról másokat meggyőzzön. A véleménynyilvánítás szabadsága ezért mindenféle közlés szabadságát jelenti, függetlenül a közlés módjától. Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed függetlenül attól, hogy igaz, vagy hamis, értékes, vagy értéktelen, érzelmeken, vagy észleléseken alapul. A véleménynyilvánítás szabadsága azonban nem terjed ki a valótlan tények állítására, mert az csak a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozik a tények meghamisítására.

A véleménynyilvánítás korlátja továbbá az emberi méltóság, melyet a Ptk. 2:42. § (2) bekezdés szerint mindenki köteles tiszteletben tartani. Senki sem köteles ugyanis eltűrni, hogy emberi mivoltában megalázzák, méltatlan vagy hátrányos helyzetbe sodorják. Az emberi méltóság sérelme kifejezésre

juthat szóbeli, vagy írásbeli formában, de bármilyen értékelést hordozó magatartásban is, amennyiben ezen megnyilvánulások kifejezésmódjukban alkalmasak arra, hogy az egyén társadalmi elismertségét hátrányosan befolyásolják. Ekként valóságtartalomtól függetlenül sértheti az emberi méltóságot valamely közlés vagy magatartás a kinyilvánítás módja miatt.

A „mániákus" illetve „közösségromboló" kifejezések a felperes gondolkodására tett megjegyzések olyan, a tevékenységét érintő negatív tartalmú kritikának tekinthető, mely megalázó, becsmérlő kifejezést nem tartalmaz, hangvételében a felperes által alpereshez is eljuttatott indulatos, a közös képviselő tevékenységét élesen bíráló levelezés megfogalmazásától nem tér el, ekként a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására nem alkalmas.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság a per fő tárgya tekintetében érdemben és indokainál fogva is helytálló döntést hozott, ezért azt a Fővárosi Ítélőtábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Alapos viszont a fellebbezés a perköltséget illetően. A per tárgyának értéke az 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés b) pontja alapján 600.000 forint, így a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján járó ügyvédi munkadíj összege 30.000 forint. Az alperes 4/A/1. sorszám alatt csatolt megbízási szerződésében az elsőfokú peres eljárás költségét 210.000 forint + ÁFA összegben határozta meg. Az ügyben a bíróság egyetlen tárgyalást tartott, mely 2015. november 20. napján 8 óra 40 perctől, 9 óra 18 percig tartott. Az ügy nem tekinthető bonyolult megítélésűnek, az alperesi jogi képviselő egyetlen beadványt terjesztett elő, a bizonyítás a felek meghallgatásában merült ki, mely 32/2003. (VIII.22.) IM 3. § (6) bekezdésének alkalmazását indokolja. Rámutat ugyanakkor a Fővárosi Ítélőtábla arra, hogy az ügyvédi munkadíj, mint perköltség a per tárgyának értékével, a megbízási szerződésben foglalt összeggel, az elvégzett jogi munkával áll összefüggésben, azonban szankcionáló, megelőző jellege nincsen.

Felperes a másodfokú eljárás során a per fő tárgya tekintetében pervesztes, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles a per tárgyi illetékfeljegyzési jogára tekintettel a le nem rótt eljárási illeték viselésére és a másodfokú eljárás során a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésben meghatározott mértékű ügyvédi munkadíj megfizetésére.

Budapest, 2016. szeptember 20.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. . Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hiteléül:
Kovács Judit tisztviselő